

Verslag van de Avond van Leusden, informatieronde Horizontale verantwoording op basis van de Wet revitalisering generiek toezicht op 29 januari 2015 in vergaderzaal 6 van het gemeentehuis te Leusden

Aanwezig: Fractieleden
 De heren F.M.J. Anten (GroenLinks-PvdA), D. den Boer (D66), G.J. Bosland (ChristenUnie-SGP), P.H. Lensselink (VVD), B.A. Piersma (CDA)
 Mevrouw M.E. Mellink (VVD)
Voorzitter
 De heer J.R. Madiol
Griffier
 Mevrouw T. Overeem
Namens college en gemeente
 De heer A.J. Dragt, wethouder
Tevens aanwezig:
 Mevrouw F. van Hooijdonk (raadsgriffie Veenendaal)
 De heer E.D. Luchtenburg (directeur-secretaris) en de heer G.H.S. Woltjer (Bedrijfsvoering)

Verslag: Mevrouw C.B.J. Hilhorst-van Drie (MKW secretariaatsservices)
 Pers: Afwezig
 Publiek: Aanwezig

Agenda	Verslag
Opening	De voorzitter opent de informatieronde om 21.54 uur.
Horizontale verantwoording op basis van de Wet revitalisering generiek toezicht	<p>Mevrouw Van Hooijdonk wijst erop dat de gemeenteraad op 19 februari a.s. een besluit neemt over de invulling van de Wet revitalisering generiek toezicht. Daarmee herbevestigt de raad zijn controlerende taken. Het college stelt voor een verantwoording op te nemen in de Jaarrekening en speerpunten aan te wijzen in de programmabegroting. De gemeente Leusden is de eerste gemeente in de provincie Utrecht die dat gaat doen. Citeert uit Raadsleden.nu van eind 2012: "Deze wet voorziet in de vereenvoudiging van het stelsel van interbestuurlijk toezicht door het accent te leggen op de algemene toezichtbepalingen van de Provincie- en de Gemeentewet. ... De archieven van een gemeente moeten op basis van een kritische prestatie-indicator ordentelijk en toegankelijk in staat verkeren." Raadsleden houden zich niet bezig met de staat van een archief. Dat verandert op het moment dat er een incident is in een gemeente. Als het archief niet ordentelijk en toegankelijk is, moet de portefeuillehouder verantwoording afleggen aan de gemeenteraad. Het college legt veel verantwoording af en heeft een actieve informatieplicht. Elk informatiemoment is een moment van verantwoording.</p> <p>Een toevoeging aan de verantwoordingsmomenten is de medebewinds-taak. Dat zijn er vanaf 2015 eenentwintig. De controlerende rol van de raad is heel belangrijk. De toezichthouders gaan informatie opvragen. Het voorliggende stuk geeft de raad de mogelijkheid inhoud te geven aan de controletaak.</p> <p>Het college wil speerpunten benoemen in de programmabegroting in de paragraaf Toezicht/verantwoording. De kans bestaat dat de raad deze speerpunten gaat gebruiken als sturingsinformatie. Er kan overlap ontstaan tussen het politieke deel van de programmabegroting en deze paragraaf.</p> <p>Een raadslid moet rolbewust omgaan met die extra verzwaring van de controlerende taak. Een raadslid moet een kritische denker zijn en de ver-</p>

antwoordingsinformatie kritisch beschouwen. Verantwoordingsinformatie kan een politiek sturingsinstrument worden. Het is de vraag of dat wenselijk is.

De provincie gaat informatie opvragen. Spreekster is erg benieuwd hoe de provincie dat gaat doen. De wet is een herbevestiging van de controlerende taak van de raad en behoeft enige begeleiding.

Wellicht kunnen de prestatie-indicatoren van de provincie met de aandachtspunten die met het college worden benoemd in de programmabegroting worden verweven in de tekst van de programmabegroting. Zo wordt het onderdeel van de cyclus van planning & control.

De heer **Lensselink** vraagt zich af of de wet aangeeft wat voor soort informatie moet worden verstrekt en over welke aspecten.

Volgens mevrouw **Van Hooijdonk** worden nog kritische prestatie-indicatoren opgesteld voor de medebewindstaken die sinds 1 januari 2015 bij de gemeente liggen. Dit is een samenwerking tussen de VNG, de rijksoverheid en wellicht een pilotgemeente. De provincie Utrecht heeft een verordening opgesteld die wordt gehandhaafd. Hierin staat beschreven welke informatie de provincie wil hebben. Het is nog niet duidelijk wat het rijk gaat opvragen.

Daartussen zit KING (Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten) die is aangesloten omdat veel gemeenten ervoor kiezen toezichtinformatie te publiceren. De provinciale verordening komt niet overeen met wat op 'Waar staat je gemeente' moet worden ingevuld.

Het doel van de wet is geweest om het efficiënter en effectiever te maken.

De heer **Piersma** is van mening dat de consequenties van het raadsvoorstel niet duidelijk zijn. Het moet een vermindering zijn van de bureaucratie en dergelijke. In het raadsvoorstel wordt gesuggereerd dat het geen vermindering maar een toename is. Wat is het nu?

Mevrouw **Van Hooijdonk** weet dit niet. Het is fijn dat er een punt in de organisatie komt waar alle toezichtinformatie beschikbaar is. Zij heeft geen zicht op de belasting van het ambtelijk apparaat. Zij ziet raadsleden worstelen hiermee. De provincie geeft daarop geen helder antwoord.

De heer **Piersma** vraagt of de provincie de doelstelling heeft om de bestuurlijke druk te verminderen. Heeft de provincie de intentie om de raad te versterken?

Mevrouw **Van Hooijdonk** is van mening dat de provincie doet wat de wet heeft voorgeschreven. De provincie vraagt andersoortige informatie dan 'Waar staat je gemeente', wat de VNG en KING promoten. De provincie komt meer op afstand te staan. De provincie weet zelf niet hoe zij op afstand toezicht gaat houden.

De heer **Bosland** realiseert zich dat gemeenten zaken moeten regelen op basis van de wet. Er moet een keuze worden gemaakt die voor de werklast acceptabel is. Hij vreest dat het toezicht op veel taken wordt verwaarloosd, terwijl de raad wel verantwoordelijk is. Heeft de gemeente Leusden een hoge ambitie? Is de ambitie minimaal door voor de eerste zes taken iets te gaan doen en de anderen nog te laten liggen? Waar blijft de toezichthoudende rol voor de andere taken?

Mevrouw **Van Hooijdonk** is van mening dat dit iets is tussen de raad en de portefeuillehouder. De zes taken zitten in de provinciale verordening. Daarover gaat de provincie informatie inwinnen. De ambitie is dat de speerpunten in de programmabegroting komen.

Wethouder **Dragt** geeft aan dat de toezichthoudende rol hetzelfde blijft als tot nu toe. Dit is afhankelijk van de vragen die worden gesteld of incidenten die gebeuren. Geprobeerd wordt structuur te brengen in dashboardachtige maatregelen nemen en meten.

De heer **Bosland** heeft uit het stuk begrepen dat de verticale toezichtrelatie verschuift naar een horizontale.

De heer **Woltjer** licht toe dat het stuk is opgesteld omdat de provincie met een verordening is gekomen. Vanaf nu gaat de gemeente op deze manier werken. In het voorstel is ruimte gelaten voor het opvragen van toezichtinformatie door het rijk.

Volgens de heer **Piersma** zou de kern moeten zijn dat horizontaal moet worden gekeken. De raad moet definiëren waarop hij wil kunnen sturen en verantwoorden. Die controletaak moet goed kunnen worden uitgevoerd. In het voorstel staat alleen wat de provincie de gemeente in een verordening verplicht. De prioriteit moet zijn wat de raad wil. Deze fundamentele discussie zou eerst moeten worden gevoerd. De discussie wordt doodgeslagen als direct tot een prioritering wordt gekomen.

Wellicht kan in de regio worden geregeld dat de raad verantwoording heeft op de punten waarom het rijk misschien vraagt, zonder enige bureaucratische extra inspanning.

De heer **Anten** wijst op het college-uitvoeringsprogramma met een aantal doelen en taken. Moet dit raadsvoorstel daarnaast worden gezien of moet het worden geïntegreerd?

Mevrouw **Van Hooijdonk** antwoordt dat elke gemeente medebewindstaken heeft. Dat heeft weinig met het raadsprogramma te maken. Het zijn uitvoeringstaken. Daarom is het interessant om te kijken of de indicatoren in de programmabegroting kunnen worden vervlochten.

De heer **Den Boer** vraagt zich af of het niet lastig is als zes wetten worden aangewezen waarvoor specifiek extra informatie moet worden aangeleverd en voor de andere uitvoeringswetten niet. Hoeveel extra werk levert het op om alle wetten tegelijk aan te wijzen?

Wethouder **Dragt** geeft aan dat in de programmabegroting speerpunten worden benoemd voor alle uitvoeringstaken. Voorlopig komt dit boven op het reguliere werk. Als de provincie aangeeft dat dit voor zes wetten moet worden uitgevoerd, is dat een mooie gelegenheid om te kijken hoe dat gaat. Hij is blij dat de provincie niet direct alle wetten in de uitvoering opneemt.

De heer **Bosland** krijgt bijna het beeld dat op basis van de beperkte verticale toezichtstaak van de provincie door de gemeente verplicht werk moet worden gedaan en dat de raad zoet wordt gehouden voor het horizontale toezicht. Heeft het college overwogen niet deze zes te gebruiken, maar te prioriteren op basis van de risico's die de gemeente loopt of het college-

uitvoeringsprogramma?

Wethouder **Dragt** laat weten dat het een pragmatische keuze is geweest. Het is altijd op een andere manier gedaan. Het betreft een aantal uitvoeringstaken waarover normaal geen vragen worden gesteld, maar waarop doelstellingen worden gelegd, gestimuleerd vanuit deze wet. Dat toezicht heeft de provincie financieel altijd gehad. Nu wordt ook naar andere (uitvoerings)speerpunten gekeken.

De heer **Piersma** laat weten dat de werkgroep Sociaal domein nadenkt over verantwoordingsinformatie. Hoe verhoudt zich dat tot dit lijstje? Hij citeert het besluit: "vanaf 2014 horizontale toezichtinformatie te verantwoorden over". Legt de raad zich daarmee geen beperking op? Hij stelt de volgende tekst voor: "vanaf 2014, vanwege verticale vragen, hiervan een speerpunt maken". Wat er staat is limitatief.

Wethouder **Dragt** erkent dat. Hij zal kijken naar een andere formulering.

De heer **Anten** refereert aan de site: 'Waar staat je gemeente'. In het raadsvoorstel wordt gekozen deze site niet te gebruiken, terwijl deze is bedoeld om het voor raadsleden makkelijker te maken inzicht te hebben en te kunnen vergelijken met andere gemeenten. Hij betreurt het dat dit de raad nu wordt ontnomen. Heeft de wethouder zich dat gerealiseerd?

Wethouder **Dragt** wijst erop dat het verticale toezicht van de provincie andere informatie vraagt dan de site 'Waar staat je gemeente'. Het voeden van beide systemen, geeft extra werk. Er is daarom bewust gekozen geen gebruik te maken van de site.

De heer **Lensselink** heeft de indruk dat de gemeente wel informatie ontleent aan de site 'Waar staat je gemeente' voor de Jeugdwet en Participatiewet en dat ook voedt. Kan het op onderdelen gedifferentieerd zijn?

Wethouder **Dragt** bevestigt dat het op onderdelen gedifferentieerd kan zijn. Waar informatie eenvoudig en snel kan worden toegevoegd, wordt dit gedaan.

De heer **Woltjer** vult aan dat algemene informatie in de regio wordt gedeeld via de site 'Waar staat je gemeente'. Dat is geen toezichtinformatie. De gegevens worden na het vaststellen van de Jaarrekening, maar dat is halve informatie.

De **voorzitter** stelt vast dat het raadsvoorstel als een debatstuk kan worden geagendeerd.

De **voorzitter** bedankt mevrouw Van Hooijdonk en alle overige aanwezigen en sluit de informatieronde om 22.35 uur.

Sluiting